Leviticus 19

Review…

Introduction - the book of Law…
1st half of Leviticus - Ceremonial Holiness
Leviticus 1-10 - laws concerning the 4 sacrifices to the Lord - dedication of the priests…
Leviticus 11-15 - Clean and unclean / New baby / Infectious disease / discharges…
Leviticus 16 - Yom Kippur - The day of Atonement…
On the 10 day of the 7th month - the High Priest would enter the Holiest of All...
He would first have to offer a sacrifice for himself and his family...
He would make Atonement for the sins of the whole world!
Two goats - one a sin sacrifice / one a scapegoat - removing the sins of the people!
Looked forward to the GREAT High Priest...
Rather than offering a yearly sacrifice - Jesus offered the perfect sacrifice!
Once and for all opening up the way into the Holiest of All - for everyone!
2nd half of Leviticus - Practical Holiness
If the people were not willing to live Holy lives - they were to be cut off from Israel...
Not just as a warning and penalty - but to remove those who would corrupt Israel!
Leviticus 17 - Killing animals for food…
You could only kill animals at the temple (*Peace offering*) - forbidden to eat blood...
Leviticus 18 - Sexual purity…
Israel was not to act like Egypt or Canaan - the pagan nations around them...
They were not to marry close relatives - birth defects / the picture of marriage...
They were to avoid sexual immorality - adultery / homosexuality...
For these reasons the Land was defiled and would vomit out the nations in them...

The heart of the Law - Be Holy (*3 thigns*)…
ANG TAGIPUSUON SANG LAYI… MANGIN BALAAN (3 KA BUTANG)…

1st - The standard of Holiness… vs. 1-2
1ST - ANG PAGSULUNDAN SANG PAGKABALA-AN… VS. 1-2
We must be holy - because the Lord our God is Holy... vs. 1-2
Dapat kita mangin balaan – tungod nga ang aton Ginoo balaan… vs. 1-2
Holy - *kadosh* - to be set apart for God - to be called out of this world…
Balaan – Kadosh – mangin separar para sa Ginoo – gintawag sa sini nga kalibutan…
God is perfect - holy - righteous - and His standard for us is His Holiness…
Ang Ginoo perpekto – balaan – matarong – kag ang Iya pagsulundan para sa aton amo ang Iya pagkabalaan…
This is the foundation of the whole Law - the standard of righteousness - is God!
Amo ini ang pundasyon sang bug-os nga layi – an pagsulundan sang pagkamatarong – amo ang Ginoo!

Matthew 5:48 - "You shall be perfect, just as your Father in heaven is perfect."
Mateo 5:48 – "Gani dapat wala kamo sing kasawayan sa inyo pagtratar sa inyo isigkatawo pareho sang inyo Amay sa langit."
When we consider God's 'Holiness' - we understand how impossible the standard is…
Kon kabigon naton ang "pagkabalaan" sang Ginoo – ma inchiendihan naton kon ano ka imposible sang pagsulundan…
It is impossible to be perfect - we cannot be righteous in our own efforts...
Imposible mangin perpekto – indi kita mangin matarong paagi sa aton paghimakas…
But the Law was never meant to make us perfect - instead to teach us we are sinners!
Pero indi mahimo sang layi nga kita mangin perpekto - – imbes kita ginatudluan nga kita makasasala!
Galatians 3:24 – "Therefore the law was our teacher to bring us to Christ..."
Galacia 3:24 – "Ang halimbawa sang kasuguan pareho sang isa ka yaya nga nag-atipan sa ton hasta sa pagt-abot ni Crsito, agod paagi sa aton pagtuo sa iya pakamatarungon Niya kita."
Realizing that is the Key to Heaven – because now we know we need help - Jesus!
Pag realizer nga amo ina ang key pa langit – tungod subong kinahanglan ta sing bulig - Jesus!
God gives 3 areas in which we are to be Holy - set apart from the world…
Ang Ginoo naghatag sing 3 ka ras on nga kita mangin Balaan – lain sa kalibutan…
God's purpose for Israel was to be a light - an example to the world - **Matthew 16:18**
Ang katuyuan sang Ginoo sa Israel nga sila mangin suga – mangin ihemplo sa kalibutan – **Mateo 16:18**
As the church of God - (*ekklesia – called out ones*) we are called to be holy…
Sa simbahan sang Ginoo – kita gintawag agod mangin balaan…
Set part so we can be a light to a lost world - showing them the way to Jesus!
Mangin lain agod kita mangin suga sa sini nga kalibutan – magpakita sa ila sing alagyan pakadto kay Jesus!

1ST - HOLY IN OUR RELATIONSHIP TO THE LORD… (*3 THINGS*) VS. 3-8
1ST - BALAAN SA ATON RELASYON SA GINOO… (3 KA BUTANG) VS. 3-8
1st - By being obedient to our parents... vs. 3
1st - Paagi nga mangin masinulundon sa aton ginikanan… vs. 3
God gave us a Dad and Mom and commanded us to respect them…
Ang Ginoo naghatag sa aton sing iloy kag amay kag ang Ginoo nagsugo sa aton nga tahuron naton sila…
The reason is because God wanted us to learn to listen to and obey our Father…
Ang rason amo tungod nga gusto sang Ginoo nga nakatuon kita sa pagpamati kag pagsunod sa aton amay…
So we would learn to hear and obey - receive correction - from our Father in Heaven!
Ang rason amo tungod nga gusto sang Ginoo nga nakatuon kita sa pagpamati kag pagsunod sa aton amay…
Hebrews 12:6 - "The Lord disciplines those he loves... His children."

Hebreo 12:6 – " Kay ginadisiplina sang Ginoo ang Iya mga ginapalangga, kag ginahanot niya ang tanan nga ginakabig niya nga Iya mga anak."

2nd - By not trusting in idols... vs. 4
2nd -Paagi sa indi pagsalig sa mga dios-dios… vs. 4
The world trusts in the things they make to save themselves in hard times…
Ang kalibutan nagasalig sa mga butang na abi nila makaluwas ini sa ila mga kabudlayan…
They trust in medallions - idols - good luck charms - to keep them safe…
Nagasalig sila sa mga medalyon – dios-dios – mga butang nga pampaswerte - to keep them safe…
They trust in the money they print to rescue them from trouble…
Nagasalig sila sa kwarta nga abi nila magaluwas ini sa ila…
Those who trust in these things - become just like them…
Ang mga nagasalig sa sini nga mga butang - mangin pareho nila…
Psalm 115:4-8 - Ears, eyes, mouth - but cannot see, hear, or speak…
Salmo 115:4-8 – "Pero ang ila mga dios dios hinimo man lang sang tawo halin sa pilak kag bulawan. May mga baba ini, pero indi nakahambal, may mga mata ini, pero indi makakita. May mga dulunggan, pero indi makabati , may ma ilong , pero indi makapanimaho. May mga kamot, pero indi makauyat; may mga tiil, pero indi makalakat, kag bisan tingog wala sing may mabatian. Ang nagahimo sang sini nga mg adios-dios kag ang tanan nga nagasalig sa ila mangin pareho man sa ila nga wala sing pulos."
*** Isaiah 44:19-20** - "The person who made the idol never stops to reflect, 'Why, it's just a block of wood! I burned half of it for heat and used it to... roast my meat. How can the rest of it be a god? Should I bow down to worship a chunk of wood?'"
*** Isaias 44:19-20** - "Wala gid sila nagapamalandong kag nagahunahuna sa pagsiling, "Gingatong ko ang iban nga mga kahoy. Kag nagluto ako sang tinapay kag nagsugba sang karne sa baga sini, kag ginkaon ko ini. Kag karon himuon ko bala nga makangilil-ad nga butang ang nabilin nga kahoy? Magasimba bala ako sa isa ka utod nga kahoy? Daw pareho lang nga nagkaon siya sang abo. Ang nadulman niya nga hunahuna nagpatalang sa iya, kag indi niya maluwas ang iya kaugalingon. Indi niya mabaton nga ang dios-dios nga ara sa iya indi maatuod nga Dios."
God calls us to be different - we are to put our trust in the Lord…
Gintawag kita sang Ginoo agod mangin lain – ibutang naton ang aton pagsalig sa Ginoo…
The armies of Assyria surrounded Jerusalem - King Hezekiah - **II Kings 19:1**…
Ginpalibutan sang mga soldado sang Asyria ang Jerusalem – King Hezekiah – **II Hari 19:1…**
They had wiped out every other nation around - no one was able to stop them…
Ila gin pahalin ang mga palibot sini nga mga nasyon – wala sing makapugong sa ila…
Hezekiah humbled himself - and went into the Temple of the Lord…
Ginpaubos ni Hezekiah ang iya kaugalingon – kag naglakat sa simbahan sang Ginoo…
God sent one angel - and in one night - killed 185,000 of the army of Assyria!
Nagpadala ang Ginoo sing is aka anghel – kag sa isa lang ka gab-e – 185 ,000 ka mga soldado sang Asyria ang ginpatay!
Psalms 20:7 - "Some nations boast of their armies... but we boast in our God."

Salmo 20:7 – "Ang iban nagasalig sa ila mga karwahe kag ang iban sa ila mga kabayo, pero kami iya nagasalig sa Ginoo nga amon Dios."
When we face the hard times - don't trust in charms - idols - or pretty paper…
Kon makaatubang kita sa kabudlayan – indi magsalig sa mga dios-dios – ukon pretty paper…
Run before the Lord in prayer - He is the answer to every challenge in life!
Dalagan sa Ginoo kag magpangamuyo – Siya ang sabat sa mga kabudlayan sa aton kabuhi!
3rd - By obeying even the simplest of God's Laws... vs. 5-8
3rd - Paagi sa pagsunod sa layi sang Ginoo… vs. 5-8
If (*it was not required*) you offered a peace offering - the fellowship offering with God…
Kon (indi ina kinahanglan) nga maghalad ka sing halad para sa kalinong – ang fellowship nga halad kaupod ang Ginoo…
You had to eat your portion on the 1st or 2nd day - anything left had to be burnt…
Kinahanglan mo kaunon ang imo parte sa una ukon ikaduha nga adlaw – ang bisan ano nga mabilin kinahanglan sunugon…
It seems a simple Law (*meant to keep us safe - bacteria*) but it had to be obeyed…
Ini simple lang nga layi (para kita mangin luwas- bacteria) pero mabudlay ina sundon…
From the simplest Law - to the most important - all were equally required!
Halin sa simple nga layi – sa pinaka importante – kinahanglan ina pareho!
James 2:10 – "For whoever shall keep the whole law, and yet stumble in one point, he is guilty of all."
Santiago 2:10 – "Ang bisan sin-o nga nagatuman sa bug-os nga kasuguan pero nagalapas sa isa ka sugo, nakaapas sa tanan nga kasuguan."
It only takes one crime to be a criminal - it only takes one sin to be a sinner…
Sa isa lang ka krimen kabigon ka dayon na is aka criminal – sa isa lang ka sala ikaw mangin makasasala na dayon…
There are 613 commands in the Law of God - 248 do's / 365 do not's…
May-ara 613 ka mga kasuguan sa layi sang Ginoo – 248 ang himuon / 365 ang indi…
It only takes breaking one of those commands to keep us out of heaven…
Sa isa lang ka paglapas sa kasuguan indi na kita makapalangit…
Even if it's just a little sin – a 'white' lie – 'stealing' a little rice…
Bisan sa gamay lang nga sala – a "white lie" - 'pagpangawat' sing gamay lang nga bugas…
Any sin – just one – makes us a sinner – and keeps us out of heaven…
Bisan ano nga sala - isa lang - mangin makasasala - kag indi kita makapalangit…
But it also only takes one prayer - to receive the free gift of Christ's salvation!
Pero sa isa lang ka pagpangamuyo - nga mabaton ang regalo nga kaluwasan ni Cristo!

2ND - HOLY IN OUR RELATIONSHIPS WITH OTHERS… (*4 THINGS*) VS. 9-18
2ND - BALAAN NGA RELASYON SA ATON ISIGKATAWO… (4 KA BUTANG) VS. 9-18
1st - By taking care of others... vs. 9-10
1st - Paagi sa pag-atipan sa isigkatawo … vs. 9-10
God designed a plan to take care of the need of the poor and unfortunate…
Ang Ginoo nagplano sing katuyuan nga atipanon ang mga kinahanglan sang mga imol…
When you harvested your crops - you were to leave some for the poor…

Kon mag-ani kamo – ibilin ninyo ang iban sa mga imol…
The corners of your field - and anything that you accidentally dropped…
Ang higad sang inyo talamnan – kag bisan ano nga imo nabilin…
It allowed for Israel to be a blessing - give to those who were in need…
Ginatugot ina sa Israel nga mangin bugay – ihatag sa naga kinahanglan…
Ruth 2:16 - "Pull out some barley from the bundles and drop them on purpose..."
Ruth 2:16 – "Kuhaon pa gani ninyo siya sang mga uhay sa mga binugkos kag ibilin sa iya, kag indi ninyo siya pagsawaya."
It was not given for free - you still had to work…
Wala ini ginahatag nga libre – kinahanglan mo nga mag-obra…
The food was not gathered and given to the poor - they had to work to collect it…
Ang pagkaon wala gintipon kag ginhatag sa mga imol – kinahanglan nila mag-obra para makuha ini…
II Thessalonians 3:10 - "If anyone will not work, neither shall he eat."
II Tesalonica 3:10 – "Sang kami kaupod pa ninyo dira, nagsiling kami sa inyo nga ang bisan sin-o nga indi mag-obra , indi pagpakanon."
We are called to bless those who are in need - but not to encourage laziness…
Kita gintawag aod bugayan ang naga kinahanglan – pero indi mang encourage sang pagkatamaran…
2nd - By not stealing - cheating - or lying to others... vs. 11-13
2nd - Sa indi pagpangawat – mangdaya – ukon magbinutig sa iban… vs. 11-13
We are to help out other people - not to take advantage of them…
Kita magbulig sa iban nga tawo – indi para mag take advantage sa ila…
You don't steal to bless - cheat to help - or lie to be honest and trustworthy…
Indi ka mangawat agod bugayan – mangdaya agod magbulig – ukon magbinutig agod mangin sinsero kag masaligan…
If you steal from someone - or cheat - or lie to them - the motive is always selfish…
Kon mangawat ka sa iban – ukon mangdaya – ukon magbinutig sa ila – kadalok ina nga motibo…
* **Philippians 2:3** - "Do nothing out of selfish ambition or vain conceit, but in humility consider others better than yourselves. Don't think only about your own affairs, but be interested in others, too, and what they are doing."
***Filipos 2:3** – "Indi kamo maghimo sang bisan ano tungod sa kadalok ukon sa pagkamatinaas-taason. Kundi magpaubos kamo kag hunahunaon ninyo nga mas maayo pa ang iban sang sa inyo."
If someone works for you - and you owe them - don't wait till morning to pay them…
Kon may isa ka tawo mag-obra para sa imo – kag may utang ka sa ila – indi na pag hulata asta mag-aga nga magbayad sa ila…
They might go home hungry - with no money to buy food…
Basi magpauli sila nga gina gutom – nga wala sing kwarta inugbakal sing pagkaon…
Don't just think about yourself - put others first - consider their needs as well!
Indi lang ang imo kaugalingon ang imo paminsaron – unaha ang iban – kabigon man ang ila mga kinahanglanon…
3rd - By being fair and kind to others... vs. 14-17

3rd - Paagi nga mangin patas kag mabuot sa iban… vs. 14-17
Do not curse the deaf - or put a rock in from of the blind…
Indi ninyo paghambali sang malain an bungol – ukon magbutang sang makasandad sa alagyan sang bulag…
Mocking those who are simple - laughing at those who are different…
Manglibak – tawaan those who are different…
Do not be mean spirited - taking advantage of those who cannot protect themselves

Do not treat the poor with contempt - but be gracious only to the rich…
Indi pagpasipalaha ang mga imol – pero mapagbugay sa mga manggaranon…
*** James 2:3-4** - "If you give special attention and a good seat to the rich person, but you say to the poor one, 'You can stand over there, or else sit on the floor'... doesn't this discrimination show that you are guided by wrong motives?"
***Santiago 2:3-4** – "Kon palabihon ninyo ang nga tawo nga nagabayo sang malahalon kag hatagan ninyo sing maayo nga pulungkuan, pero ang imol patindugon lang ninyo, ukon papungkuon lang sa salog, ti may pinilian kamo kag ginahukman ninyo ang mga imol suno sa inyo malain nga hunahuna."
We tend to be nice to people we like - or that we think we can get something from…
Maayo lang kita sa mga tawo nga gusto lang naton – ukon pinsar ta makakuha kita sing butang halin sa ila…
Don't show special treatment to others - because of money - or any other reason…
Indi magpakita sing espesyal nga pagtratar sa iban – tungod sa kwarta – ukon sa iban pa nga rason…
Do not be a tattletale - going around telling everyone the latest gossip…

Trying to defame your neighbor for personal gain…
Pakalainon ang imo isigkatawo para may makuha ka…
Most often gossip - letting out the juicy details - is a way to tear others down…
Ang mga tsismis - pagpagwa sang istorya - isa man ka pamaagi agod laglagon ang iban…
We don't gossip about the good things - but about the dirty details…
Wala kita naga tsismis parte sa maayo nga butang - pero parte sa malain nga mga istorya…
Tearing down the reputation of others - in an effort to build ourselves up
Paglaglag sa reputasyon sang iban - para pababawon ang aton kaugalingon
Do not have hatred for others - instead confront them if there is a problem…
Indi magdumot sa iban nga tawo - imbes atubanga sila kon may ara sing problema…
Often when someone sins against us – we just want to walk away - simmering…
Kis-a kon ang may nakasala sa aton - gusto naton magpalayo -
Our plan is to never talk to them again – ignore them - they are dead to us…
Aton plano amo nga indi sila pag istoryahon - indi sila pagsapakon - nga daw sila mga patay sa aton…
God calls us instead to confront - deal with the wrong/hurt…
Nagtawag ang Ginoo sa aton nga sila atubangon - kon may sala/ nakasakit…
1st – have the opportunity for restoration…

1st - may oportunidad para sa pagbag-o…
If there was just a misunderstanding - than there can be reconciliation
Kon may ara sang indi pag inchiendihanay -
If we willing to talk to the one who hurt us – we can work things out
Kon kita willing nga mag istorya sa nakasakit sa aton - makay-o pa naton ang ina nga mga butang…
2nd – If there is sin there can be reproof…
2nd -
Caring for someone does not mean you let them go on in their sin
Pagtatap sa iban indi buot silingon nga ginapasugtan sila nga magpakasala…
Sin destroys lives – how loving is it to let someone destroy themselves
Ang sala makaguba sang kabuhi - indi ina paghigugma kon ginapasugtan naton sila nga gub-on nila ang ila mga kaugalingon
Proverbs 27:6 – "Faithful are the wounds of a friend..."
Hulubaton 27:6 - "Ang masakit nga pagsabdong sang isa ka abyan may maayo nga katuyuan, pero ang halok sang kaaway indi masaligan."
A true friend is one loves you enough to tell you when you're wrong
Ang matuod nga abyan nga nagahigugma sa imo nagahambal sa imo kon ikaw nakasala
4th - By loving others as yourself... vs. 18
4th - paagi sa paghigugma sa iban pareho sa paghigugma mo sa imo kaugalingon… vs. 18
Jesus quotes this verse in the NT when asked which is the 'greatest commandant'…

The two commands all 613 Laws hang upon - love the Lord / Love others…
Ang duha ka kasuguan nga ara sa 613 nga layi - higugmaa ang Ginoo/ Higugmaa ang iban…
* **Matthew 22:37-40** - "Jesus said to him, 'You shall love the LORD your God with all your heart, with all your soul, and with all your mind.' This is the first and great commandment. And the second is like it: 'You shall love your neighbor as yourself.' On these two commandments hang all the Law and the Prophets.
* **Mateo 22 : 37-40** - "Nagsabat si Jesus sa iya, "Higugmaon mo ang Ginoo nga imo Dios sa bug-os mo nga tagipusuon, sa bug-os mo nga klag, kag sa bug-os mo nga hunahuna. Amo ini ang labing importante nga sugo sa tanan. Kag ang ikaduha nga labing importante pareho man sini, 'Higugmaon mo ang imo isigkatawo pareho sang paghigugma mo sa imo kaugalingon. Ang bug-os nga kasuguan ni Moises kag ang mga sinulatan sang mga propeta napasad sa sining duha ka sugo."
We call it the 'Golden Rule' - do to other people - what you want them to do to you…
Ginatawag naton ini nga 'Golden Rule' - himus sa iban nga tawo - kon ano ang gusto mo nga himuon nila sa imo…
We want others to help us in times of need / give us work if we have nothing to eat...
Gusto naton nga buligan kita sang iban sa mga tion nga nagakinahanglan kita/ maghatag sa aton sang obra kon wala kita kaunon…
We don't want people to lie - steel - or cheat us - take advantage of us…
Indi naton gusto nga magbinutig ang iban - magpangawat - ukon mangdaya -
We don't want people gossiping about us / making fun of us behind our backs…

Indi naton nga tsismisan kita sang iban nga tawo/ tawaan ko kita nagatalikod…
If someone has a problem with us - we want them to come to us…
Kon may ara isa ka awao nga may problema sa aton - gusto naton nga magpalapit sila sa aton…
The same way we want others to treat us - is how we should love them!
Pareho man nga gusto naton nga maayo man nga pagtratar sang iban saaton - amo kon paano kita nagahigugma sa ila!

3RD- HOLY IN OUR WORKPLACE AND COMMUNITY… (*6 THINGS*) VS. 19-37
3RD - BALAAN SA ATON NGA LUGAR KAG GINA ISTARAN… (6 KA BUTANG) VS. 19-37
1st - By being honest in your business... vs. 19, 35-36
1st - paagi sa paghambal sang matuod… vs. 19, 35-36
Breeding various livestock - blending seeds - using different materials in clothes…
Pagpakasta sa isa ka sapat sa lain nga klase sang sapat - pag-impon sang duha ka klase nga binhi - pag gamit sang lain nga materyales nga bayo…
Don't mix your product - blend in an inferior product to make more profit…
Indi ninyo pag impunon ang inyo baligya - mangdaya agod makakuha sang dako nga profit…
Don't put small stones in the rice to add weight so you make more money…
Indi magbutang sang gamay nga bato sa bugas agod magdugang ang iya bug-at agod ikaw makakwarta…
Do not use dishonest standards when measuring - length, weight, volume…
Indi kamo mangdaya sa pagtakos - kalaba-on, kabug-aton, kadamuon…
Don't say something weighs a kilo - when it is only ¾ a kilo - be honest…

So many people try and rip off others just to make a few extra pesos…

Missing the blessings of God - that would bring FAR GREATER riches!
Indi naton makuha ang bugay sang Ginoo - nga amo ina MADAKO nga manggad!
2nd - By not abusing your authority... vs. 20-22
2nd - paagi sa indi pag abuso sang imo awtoridad… vs. 20-22
If someone is in your employment (*slave girl*) do not take advantage (*sexually harass*)…

God does not care if who we are - He is not impressed by money or power…
Ang Ginoo wala sang labot kon sin-o kita - indi Siya malipay paagi sa kwarta ukon gahom…
It does not matter if you are rich/poor - man/woman - short/tall - **Galatians 3:28**
Wala ina labot kon ikaw manggaraon/imol - babayi/lalaki - putot/taas - **Galacia 3:28**
Romans 2:11 - "God does not show favoritism."
Roma 2:11 - "Kay ang Dios wala sing pinili-an sa iya paghukom."
If we take advantage of others - we will have to answer to God for our actions
Kon I take advanatage naton ang iban - may salabton kita sa Ginoo sa aton mga buhat
3rd - By not being greedy... vs. 23-25
3rd - paagi sa indi pag dinalok … vs. 23-25

When you plant a tree - do not harvest from the tree for the first 4 years…
Kon magtanom ikaw sang kahoy - indi ninyo pag anihon ang mga bunga sa kahoy sa sulod sang 4 ka tuig…
By waiting to the 5th year it gave the tree time to mature - you would get more fruit…
Paagi sapaghulat sa ikalima nga tuig - makakuha ikaw sang madamo nga bunga…
Rather than being greedy and take a little - be patient and wait for greater rewards!
Sang sa mangin dalok kag magkuha sang diutay - maghulat sa dako nga padya!
I have met so many who insist on the need to work on Sunday - can't go to church…

As though somehow if they don't rush out to grab every peso - they will miss out…

Greed will not make us rich - but it will make us poor in spirit..
Ang kadalok indi ina maka pamanggaranon sa ton - pero makapa imol ina sa aton sa espiritu…
But when we are patient to wait upon the Lord - we will find Spiritual riches…
Pero kon maghulat kita sa Ginoo - makakuha kita sang espiritohanon nga manggad…
And find that He takes care of all our daily needs as well!
Kag makita nga Siya man nagahatag sang aton mga kinahanglanon adlaw-dlaw
4th - By not relying on mediums or psychics... vs. 26, 31
4th - Paagi sa indi pagsalig sa mga manugpakot ukon babaylan… vs. 26, 31
Whether you are serious - or think it is just a game - God forbids it ALL…
Bisan ikaw seryoso - ukon nagapinsar nga ini hampang lang - ginadili-an ina TANAN sang Ginoo…
Horoscopes / faith healers / superstitions / palm reading / witchcraft…

It is playing with the demonic - opens you up to the powers of darkness…
Sila nagahimo kaupod ang demonyo -
They put our trust in men – circumstances – rather than in God…
Ginabutang nila aton pagsalig sa tawo - kabudlayan - sang sa Ginoo…
As if the sun / moon / stars / native eggs / black cats / or lines on your hand…
Nga ang adlaw/bulan/bituon/mga itlog/itom nga kuring/ukon ang mga linya sa imo kamot…
Are somehow more powerful than the God who created them all!
Nga mas makagagahom pa sang sa Ginoo nga nagtuga sa ila tanan!
5th - By your personal appearance... vs. 27-28
5th - Paagi sa pang gwa nga hitsura… vs. 27-28
God forbid Israel from trimming the hair on their temples (*peyot*)- edges of their beard
Ginadili-an sang Ginoo ang Israel sa pagpautod sang ila buhok - ukon ang ila burangos
The exact meaning of this has been the subject of some debate…
Gina debatehan sang iban kon ang ang matuod nga buot silingon sini…
It is the reason why some Jews have the long curls on the side of their heads…
Amo ini ang rason kon ngaa ang mga Judio may ara sang laba nga kulot nga buhok sa kilid sang ila ulo…
It is also the reason why many Jews believe they are required to have beards…

Amo ini ang rason kon ngaa ang mga Judio nagapati nga kinahanglan nga may ra sila sang burangos…
God also forbid cutting your body - or tattoos…
Ginadili-an man sila sang Ginoo nga pilasan ang ila lawas - ukon magpa tattoo…
The key fact - is if it was done in the mourning of the dead - religious ritual…
Ang kamatuoran - amo kon ini nahimo sa pagpangasubo sa patay - religious ritual…
What was forbidden were the pagan religious practices…

If you want to have a tattoo - just make sure you REALLY like it (*it lasts a lifetime*)…
Kon gusto mo nga may ara ka sang tattoo - siguraduhon mo nga gusto mo gid ini…
The point is not to be worldly in our appearance…
Ang punto amo nga indi kita mangin kalibutanon sa aton hitsura…
*** I Peter 3:3-4** - "Do not let your adornment be merely outward – arranging the hair, wearing gold, or putting on fine apparel - rather let it be the hidden person of the heart, with the incorruptible beauty of a gentle and quiet spirit, which is very precious in the sight of God."
*** I Pedro 3:3-4** - "Kon gusto ninyo nga mangin matahom, indi ninyo pagpasulabihon ang pagkopyor sang inyo buhok nga ginabutangan sang malahalon nga mga alahas, ukon pagsuksok sang malahalon nga bayo, kundi patahumon ninyo ang sa sulod sang inyo kaugalingon, ang maayo nga pamatasan nga wala gid nagaliwat. Magmalulo kamo kag magmabuot. Amo ini ang malahalon sa panulok sang Dios."
We tend to judge beauty based on clothing - hair - jewelry - sin color - noses…
Nagahusga kita base sa ginasuksok - buhok - alahas - kolor sang panit - ilong…
We think the outside is what make a person beautiful - we could not be more wrong
Pinsar ta ang panggwa nga hitsura amo ang naga patahom sa isa ka tawo -
God tells us not to wear fancy expensive clothing - draw attention to our looks…
Wala naghambal ang Ginoo nga magsuksok sang malahalon nga bayo - mag draw atensyon sa aton hitsura…
Instead we are to have the incorruptible beauty - Jesus in our heart!
Imbes may ara kita sang incorruptible nga katahom - Jesus sa aton tagipusuon!
6th - By showing reverence to the elderly and strangers... vs. 32-34
6th - Paagi sa pagpakita sang pagtahod sa mga tigulang kag sa indi naton kilala… vs. 32-34
Stand up before the 'grey haired' - honor the presence of an old man…
Stand up before the 'grey haired' - tahura ang tigulang nga tawo…
In our culture we tend to honor the elderly - respect those with age…
Sa aton nga pagginawi ginatahod naton ang mga tigulang - ginatahod ang may mga edad na…
But it is slowly being lost to the tide of western influence…
Pero naga amat-amat na ini dula tungod sa impluwensya sang iban nga lugar…
In Europe / US - the elderly are often stuck in 'retirement homes' - and forgotten…
Sa Europe/US - ang mga tigulang ginabutang sa 'retirement homes' - kag ginakalimtan…
God calls us to revere the elderly - their years give them wisdom we could use…

Gintawag kita sang Ginoo nga magtahod sa mga tigulang - ang ila mga tuig naghatag sa ila sang kaalam nga aton magamit…
Treat a stranger as someone who was born among you - love him as yourself…
Trataron ninyo ang mga dumuluong nga isa man nga natawo nga pareho ninyo - higugmaa sila pareho sang paghigugma mo sa imo kaugalingon…
We have a hard time with those we do not know - not our 'barkada'…

But God calls us to treat the stranger as someone who we've known all our lives…
Pero gintawag kita sang Ginoo nga trataron sila nga daw dugay na naton sila nga kilala…
That we might have the opportunity to share the hope of Jesus with them!
Agod may ara kita sang oportunidad nga maglapnag sang paglaom kay Jesus sa ila!
A Holy Nation…
Ang Balaan nga Nasyon…
God call us to be Holy - that we might become a Holy Nation…
Gintawag kita sang Ginoo nga mangin Balaan - agod mangin Balaan kita nga Nasyon…
*** I Peter 2:9** - "You are a chosen generation, a royal priesthood, a holy nation, His own special people, that you may proclaim the praises of Him who called you out of darkness into His marvelous light..."
***I Pedro 2:9** - "Pero kamo pinili nga mga tawo, mga pari sang Hari, kag mga katawhan sang Dios. Nangin iya kamo agod magbantala sang iya makatilingala nga mga binuhatan. Siya ang nagtawag sa inyo halin sa kadulom pakadto sa iya makatilingala nga kasanag."
Chosen to be His bridge (priests) to a world that needs to see the light of Jesus!
Pilion nga mangin Iya taytay (pari) sa kalibutan nga nagakinahanglan makakita sang kasanag ni Jesus!